سعید زرندی، مدیرعامل گروه فولاد مبارکه در نشست با اعضای انجمن صنایع لوازم خانگی، با بازخوانی اقدامات جهادی در ایام پس از حادثه، تأکید کرد که این مجموعه با «آرایش جنگی» در حال بازسازیِ سریع است تا کمترین فشار به تولیدکنندگان و معیشت مردم وارد شود.

مدیرعامل فولاد مبارکه با اشاره به ابعاد گسترده حمله به تأسیسات این شرکت، فضای آن روزها را توصیف‌ناپذیر خواند و گفت: در شرایطی که استرسِ توقف تولید، سایه سنگینی بر کل صنعت کشور افکنده بود، اولویت مطلق ما، حفظ آرامشِ زنجیره تأمین در صنایع پایین‌دستی، به‌ویژه حوزه لوازم خانگی که مستقیماً با معیشت مردم در ارتباط است بوده که دچار خلأ تأمین مواد اولیه نشوند.

زرندی تاکید کرد: امروز با افتخار می گویم که نه‌تنها از آن شرایط بحرانی عبور کردیم، بلکه با ثبت رکوردهای جدید در سرعت بازسازی، در حال آماده‌سازی خطوط برای جهشی نو هستیم که در تاریخ صنعت کشور بی‌سابقه خواهد بود.

شفاف‌سازی در خصوص شایعات تولید و واردات

زرندی در پاسخ به ابهامات مطرح شده درباره کاهش تولید یا توقف خطوط، این گمانه‌زنی‌ها را «بی‌اساس» خواند و تصریح کرد: عرضه‌های مادر بورس کالا دقیقاً مطابق با روال گذشته و با حداکثر توان در جریان است. اینکه برخی شایعات از کاهش تولید یا مشکلات تکنولوژیک سخن می گویند، آدرس غلطی است که تنها به فضای التهابی دامن می‌زند.

وی درباره موضوع واردات نیز موضع شرکت را شفاف کرد و گفت: برای هیچ‌کس مانع تراشی نمی‌کنیم؛ اگر انجمن‌ها یا شرکت‌ها احساس نیاز می‌کنند، می‌توانند طبق روال قانونی واردات خود را انجام دهند.

اما معتقدیم با تداوم تولید داخلی و مدیریت هوشمندانه توزیع، بازار نیازی به واردات گسترده ندارد. ضمن اینکه ترجیح ما تمرکز بر بازسازی خطوط و افزایش کیفیت است تا خروج ارز از کشور.

انتقاد از سوداگری در بازار و ضرورت انضباط تجاری

مدیرعامل فولاد مبارکه با تأکید بر اینکه نبرد ما در اینجا، نبرد با سوداگران است، اظهار داشت: متأسفانه گزارش‌هایی از فاکتورهای صوری و قیمت‌های غیرواقعی در بازار آزاد به دست ما رسیده است. برای نمونه، در حالی که قیمت عرضه ما مشخص است، محصول در بازار با قیمتی نامتعارف توسط دلالان عرضه می‌شود. این خیانت به مردم و تولیدکننده است. ما از دستگاه‌های نظارتی خواسته‌ایم با جدیت به این تخلفات ورود کنند. ما تلاش می‌کنیم با تزریق منظم محصول به بازار و حمایت از واحدهای کوچک دست دلالان را از بازار کوتاه کنیم.

نگاه ویژه به صنایع لوازم خانگی

زرندی با تأکید بر اهمیت استراتژیک صنعت لوازم خانگی برای فولاد مبارکه گفت: شما ویترین صنعت کشور هستید و این موضوع یک اصل است. در خصوص تأخیرهای جزئی در حوزه ورق‌های رنگی، با تمام توان در حال جبران عقب‌ماندگی‌ها هستیم و تا نیمه اول سال، با نوسازی خطوطِ مرتبط، دغدغه تأمین ورق‌های رنگی را به حداقل خواهیم رساند. مدیرعامل فولاد مبارکه در پایان این نشست خاطرنشان کرد: آرایشِ امروزِ ما در مبارکه، یک آرایشِ تمام‌عیارِ جنگی است. ما به‌عنوان بازوی تولید، در کنار شما ایستاده‌ایم. از شما می‌خواهم با هم‌افزایی و انتقال سریع چالش‌های غیرمنطقی، به ما کمک کنید تا تصمیمات اصلاحی را در لحظه اتخاذ کنیم. معتقدم با اعتماد به تـوان تولیدکنندگان داخلی و عرضه منظم در بورس، می‌توانیم از این پیچِ تاریخی نیز با سربلندی عبور کنیم.

سعید زرندی در نشست با اعضای انجمن تولید کنندگان لوازم خانگی عنوان کرد:

چتر حمایتی فولاد مبارکه بر سر صنعت لوازم خانگی

گزارش

در یازدهمین جشنواره فرهیختگان اعلام شد:

فولاد مبارکه؛ صنعت برتر کشور در حل مسائل ملی و فناورانه

گروه فولاد مبارکه در یازدهمین جشنواره فرهیختگان که به مناسبت چهل و چهارمین سالروز تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی برگزار شد، به عنوان «صنعت همکار برتر در حل مسائل ملی» معرفی و تقدیر شد. محمدرضا شریفی، معاون استراتژی و توسعه فناوری این گروه، با تأکید بر اهمیت پیوند صنعت و دانشگاه، دستاوردهای اخیر فولاد مبارکه در بازسازی زیرساخت‌های آسیب‌دیده پس از حملات فناورانه اخیر را ثمره مستقیم این تعامل علمی دانست. وی تصریح کرد: با تکیه بر ظرفیت‌های نخبگانی کشور، تولید مستمر در این مجموعه بزرگ فولادی با موفقیت حفظ شده است.

در این همایش که با حضور جمعی از استادان و پژوهشگران دانشگاه آزاد اسلامی از سراسر کشور، مدیران صنایع و فعالان اقتصادی برگزار شد، محمدرضا شریفی، معاون استراتژی و توسعه فناوری فولاد مبارکه، طی سخنانی بر ضرورت تعامل صنعت و دانشگاه در توسعه فناوری‌های صنعتی تأکید کرد و گفت: واقعیت آن است که ارتباط میان صنعت و دانشگاه، آرزوی دیرینه‌ای است که سال‌هاست فعالان هر دو حوزه برای تحقق آن تلاش می کنند.

وی افزود: گروه فولاد مبارکه با آسیب‌شناسی در این مسیر، سعی کرد تا شکاف‌های موجود را شناسایی کند، چرا که صنعت نیازمند دانش و فناوری است و دانشگاه‌ها، به‌ویژه دانشگاه آزاد با آیین‌نامه‌های تسهیل‌گری که فراتر از رویکرد صرفاً آموزشی تدوین کرده، پتانسیل بالایی برای نقش‌آفرینی دارد.

فولاد مبارکه؛ صنعت برتر کشور در حل مسائل ملی و فناورانه

شریفی با اشاره به اقدامات زیرساختی فولاد مبارکه برای تقویت تعامل با دانشگاه‌ها اظهار کرد: با ایجاد پایگاه‌ها و مراکز نوآوری در دانشگاه‌های مختلف کشور از جمله اصفهان و تهران، بستر مؤثری برای تبادل ایده و هم‌افزایی علمی فراهم شده است. همچنین با تأسیس صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی، حمایت مالی از هسته‌های پژوهشی، شرکت‌های دانش‌بنیان و رساله‌های تحصیلات تکمیلی در قالب گرنت‌های پژوهشی در دستور کار قرار گرفته است. هدف ما این است که با تعریف پایان‌نامه‌های مسئله‌محور، مسیر حرکت دانشجویان به سمت تشکیل هسته‌های پژوهشی و سپس شرکت‌های دانش‌بنیان هموار شود؛ شرکت‌هایی که بتوانند نه‌تنها مسائل و نیازهای فولاد مبارکه، بلکه چالش‌های کلان کشور را نیز حل کنند.

معاون استراتژی و توسعه فن‌آوری فولاد مبارکه تصریح کرد: ایران طی سال‌های اخیر همواره در رتبه دهم تولید فولاد جهان قرار داشته و حدود ۳۵ درصد از تولید فولاد کشور نیز متعلق به فولاد مبارکه است. از این رو، همکاری با دانشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز پژوهشی، علاوه بر کمک به حل مسائل این مجموعه، زمینه هم‌افزایی گسترده‌ای را برای توسعه و خلق فناوری‌های ملی فراهم کرده است. معاون استراتژی و فناوری گروه فولاد مبارکه همچنین با اشاره به تحولات اخیر افزود: جنگ رمضان اگرچه ابعاد مختلفی را در بر می گرفت، اما بدون تردید شرایط تعامل میان دانشگاه و صنعت پیش و پس از آن یکسان نخواهد بود؛ چرا که این جنگ بیش از هر چیز، ماهیتی فناورانه و از جنس «جنگ تکنولوژی» داشت. وی افزود: در جریان حملات اخیر، دشمن، زیرساخت‌های کلیدی ما شامل کوره‌های ذوب، مدول‌های احیای مستقیم و نیروگاه کلاس F را هدف قرار داد. نکته قابل تأمل اینکه، بلافاصله پس از این تهاجم، مقامات رژیم صهیونیستی در مصاحبه‌ای رسمی مدعی شدند که ۷۰ درصد از توان فولادی ایران را مورد حمله قرار داده‌اند.

شریفی در پایان خاطرنشان کرد: بلافاصله پس از این حملات، جلسات متعددی با دانشگاهیان، از جمله استادان دانشگاه تهران، دانشگاه آزاد و شهرک علمی و تحقیقاتی برگزار کردیم. با اتکا به همین ظرفیت‌های علمی، توانستیم تداوم کسب‌وکار را حفظ کنیم؛ به‌گونه‌ای که در اردیبهشت‌ماه ۱۳ نوبت فولاد عرضه شد. امروز نیز با افتخار اعلام می کنم که با وجود خسارت وارد شده، برنامه‌ریزی لازم جهت بازگشت تجهیزات آسیب‌دیده به مدار تولید زودتر از برنامه پیش‌بینی شده در حال انجام است

شایان ذکر است در این جشنواره، ضمن قرائت پیام‌های آیت‌الله نوری همدانی، دکتر عارف (معاون اول رئیس جمهور)، دکتر ولایتی (رئیس هیئت‌امنای دانشگاه آزاد اسلامی) و دیگر مسئولان کشوری، تعدادی از صاحب‌نظران و مدیران صنعتی و بازرگانی، از جمله رؤسای اتاق بازرگانی اصفهان به ایراد سخنرانی پرداختند.

گذار استراتژیک فولاد مبارکه از تولیدکننده فولاد به صادرکننده دانش فنی

محمدرضا شریفی، معاون استراتژی و توسعه فناوری گروه فولاد مبارکه، در حاشیه یازدهمین جشنواره فرهیختگان که همزمان با چهل و چهارمین سالگرد تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی برگزار شد، با تأکید بر اینکه شرایط امروز، «جنگ تکنولوژی» است نه صرفاً جنگ اقتصادی، از تغییر رویکرد این مجموعه از پروژه‌محوری به فناور محوری خبر داد و گفت: فولاد مبارکه با اتکا به شبکه شرکت‌های دانش‌بنیان، صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر و بومی‌سازی دانش فنی، توانسته بدون اتکا به تکنولوژی خارجی کوره‌های آسیب‌دیده را بازسازی کند و در افق ۱۴۰۴، علاوه بر تولید فولاد، به تولیدکننده و فروشنده دانش فنی و فناوری در سطح ملی و فراملی تبدیل شود.

گذار از «پروژه‌محوری» به «دانش‌محوری»

شریفی با تشریح مدل توسعه‌ای فولاد مبارکه اظهار داشت: فولاد مبارکه در سال‌های اخیر، تغییر رویکرد بنیادینی را در دستور کار قرار دادیم؛ به‌نحوی که از نگاهِ صرفِ پروژه‌محور که تنها معطوف به خروجی فیزیکی و تحویل تجهیزات بود، به سمت یک نگاه «دانش‌بنیان و فناور محور» حرکت کردیم. در این الگو، هدف اصلی، دستیابی به دانشِ نهفته در فرآیندها، بومی‌سازی لایسنس‌ها و ارتقای سطح یادگیری سازمانی است.

معاون استراتژی فولاد مبارکه با اشاره به چالش‌های اخیرِ تحمیل‌شده بر خطوط تولید و تجهیزات کوره، خاطرنشان کرد: تجربه بازسازی‌های اخیر به ما ثابت کرد که اگر سرمایه‌گذاری‌های گذشته بر روی تحقیق و توسعه (R&D) و شبکه شرکت‌های دانش‌بنیانِ همکار در قالب صندوق خطرپذیر (CVC)، شرکت MSTID نبود، امروز برای بازسازیِ تجهیزاتِ آسیب‌دیده، ناچار به تکیه بر طرف‌های خارجی بودیم. اما در حال حاضر، ما بدون کوچک‌ترین وابستگی، فرآیند بازسازی و نوسازی را با تکیه بر دانش بومی آغاز کرده‌ایم.

نوآفرینی؛ موتور محرک کاهش قیمت تمام‌شده

شریفی در خصوص برنامه کلان گروه برای استفاده از فناوری‌های نوین در بازسازی گفت: در کنار نوسازی، رویکرد ما «نوآفرینی» است. ما با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیانی که امروز به بلوغ کامل رسیده و به صاحبان تکنولوژی تبدیل شده‌اند، به دنبال بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته در حوزه‌های «بازیافت حرارتی» (Heat Recovery) و کاهش مصرف انرژی هستیم. این رویکرد دوگانه، همزمان با بازسازیِ زیرساخت‌ها، موجب کاهش چشمگیر قیمت تمام‌شده محصول و افزایش قدرت رقابت‌پذیری فولاد مبارکه در بازارهای جهانی خواهد شد.

وی همچنین با اعلام خبری امیدوارکننده در خصوص سرعت پیشرفت پروژه‌ها گفت: علیرغم پیش‌بینی‌ها که اتمام مراحل بازسازی یکی از کوره‌ها را تا شهریورماه محتمل می‌دانست، با تکیه بر توانمندی‌های داخلی، این پروژه با سرعتی فراتر از زمان‌بندی اعلام‌شده در حال عملیاتی شدن است که این خود گواهی بر استقرار اکوسیستم نوآوری در دلِ صنعت است.

شریفی در تبیین استراتژی‌های شش‌گانه گروه فولاد مبارکه، بر اولویتِ «توسعه فناوری و نوآوری» تأکید کرد و افزود: «ثبت رکوردهای تاریخی در سال ۱۴۰۴ با تولید بیش از ۱۰.۸ میلیون تن فولاد در گروه و بیش از ۷.۵ میلیون تن در شرکت مادر، نشان‌دهنده استحکامِ زنجیره تولید است. اما نقشه راه ما تا سال ۱۴۰۵، فراتر از تولید محصول است.

وی در پایان تصریح کرد: هدف نهایی ما تبدیل شدن به یک شرکت فناورِ تمام‌عیار است؛ به‌طوری که گروه فولاد مبارکه علاوه بر ارزش آفرینی از محل فروش محصول، به یک فروشنده لایسنس و دانش فنی در سطح بین‌المللی تبدیل شود. ما به دنبال تجاری‌سازی دستاوردهای فناورانه خود هستیم تا در کنار تنوع‌بخشی به سبد محصولات، با توسعه بیزینس‌های نوآورانه، پایداریِ کسب‌وکار خود را در شرایط ناپایدار اقتصادی تضمین کنیم.

گزارش

مدیر پژوهش و نوآوری فولاد مبارکه تشریح کرد؛

نقشه راه فناور شدن فولاد مبارکه

مدیر پژوهش و نوآوری فولاد مبارکه، با تشریح ساختار جدید این حوزه گفت: فعالیت‌ها در دو بخش «پژوهش» و «نوآوری» سامان‌دهی شده و با حمایت مدیریت ارشد، مسیر «فناور شدن» شرکت به‌صورت عملیاتی دنبال می‌شود. وی از تمرکز بر توسعه فناوری، سرمایه‌گذاری هدفمند، ثبت پتنت و ساماندهی اکوسیستم فناوری خبر داد و تأکید کرد: فولاد مبارکه در تلاش است با تکیه بر دانشگاه‌ها و ظرفیت‌های فناورانه کشور، از مصرف‌کننده فناوری به تولیدکننده دانش فنی در صنعت فولاد تبدیل شود.

مسعود هراتیان اظهار کرد: فعالیت‌های ما در فولاد مبارکه در دو بخش اصلی تعریف شده است؛ بخش نخست، بخش پژوهشی است که از گذشته وجود داشته و بر پایه ارتباط مستمر با دانشگاه‌ها، استفاده از شبکه‌های دانشگاهی و اجرای پروژه‌های خدمات دانشی برای نواحی مختلف شرکت شکل گرفته است. این بخش همان فرایند پژوهشی تثبیت‌شده‌ای است که پیش‌تر نیز گزارش آن خدمت مدیران ارائه شده بود.

دوبازوی اصلی فعالیت پژوهش و نوآوری

وی افزود: بخش دوم، حوزه نوآوری است که به تازگی و با حمایت ویژه مدیریت ارشد، به‌ویژه تأکیدات و حمایت‌های مستقیم مدیرعامل گروه فولاد مبارکه، به ساختار فعالیت‌های ما اضافه شده است. در این مسیر جلسات متعددی با مجموعه MSTID و همچنین مشاوران مختلف برگزار شد تا بتوانیم مسیر «فناور شدن» فولاد مبارکه را به‌صورت دقیق، مرحله‌بندی شده و عملیاتی طراحی کنیم. مدیر پژوهش و نوآوری فولاد مبارکه با اشاره به تدوین چارچوب‌های اجرایی در حوزه نوآوری و فناوری گفت: یکی از اقدامات کلیدی در این مسیر، طراحی ماتریس تقسیم‌بندی وظایف بوده تا نقش تحقیق و توسعه (D&R) در حوزه‌های مختلف، از توسعه و جذب دانش و فناوری تا سرمایه‌گذاری، به‌صورت دقیق مشخص شود. در همین راستا، مجموعه MSTID با بهره‌گیری از ساختار CVC کسب‌وکار و همچنین VC استراتژیک، بستر سرمایه‌گذاری هدفمند در حوزه‌های مورد نیاز فولاد مبارکه را فراهم کرده است.

تمرکز بر مالکیت فکری و ثبت پتنت‌ها

هراتیان ادامه داد: جمع‌بندی این مسیر ما را به این نتیجه رساند که مطابق با تأکیدات مدیرعامل فولاد مبارکه، موضوع مالکیت فکری یکی از پایه‌های فناور شدن بوده و باید به‌صورت جدی در دستور کار قرار گیرد. در همین زمینه، با همراهی یکی از مشاوران خبره، فرایندی را آغاز کرده‌ایم تا فهرست دانش‌ها و فناوری‌ها و دارایی‌های فکری در فولاد مبارکه، به‌طور دقیق بررسی شود. وی توضیح داد: هدف از این بررسی، شناسایی فناوری‌هایی است که از نظر حقوقی و فنی امکان استفاده مجدد در بومی‌سازی، نوسازی و حتی توسعه‌های جدید را دارند. علاوه بر این، بر اساس پیشنهاد مشاور نوآوری، به این جمع‌بندی رسیده‌ایم که حتی در مواردی که لایسنس فناوری در اختیار فولاد مبارکه است، می‌توان با توجه به دانش فنی انباشته و تغییرات و بهبودهایی که در فرایندها ایجاد شده، آن فناوری را یک گام ارتقا داد و مجدداً در قالب یک لایسنس یا پتنت جدید ثبت کرد و به کار گرفت.

ضرورت توجه به مالکیت فناوری در خریدهای آینده

مدیر پژوهش و نوآوری فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: این موضوع نه‌تنها در بررسی لایسنس‌های احتمالی موجود، بلکه در خریدهای آتی فناوری نیز باید به‌عنوان یک الزام راهبردی مدنظر قرار گیرد تا از ابتدا امکان ثبت، توسعه و مالکیت دانش فنی برای فولاد مبارکه حفظ شود. در حال حاضر مدلی در این زمینه در حال تدوین است که پس از تکمیل، به‌صورت رسمی ارائه خواهد شد تا از رهنمودها و دستورات مدیریتی در تکمیل آن استفاده کنیم.

هراتیان با اشاره به سازمان‌دهی اکوسیستم فناوری فولاد مبارکه گفت: در ادامه این مسیر، همان‌طور که در اسلایدها نیز اشاره شد، یک ساختار راهبری اکوسیستم طراحی شده است. در این ساختار، جایگاه شرکت‌های گروه فولاد مبارکه که مأموریت اصلی آن‌ها توسعه فناوری است، از جمله شرکت فنی مهندسی، MSTID و ...، به‌طور مشخص تعریف شده است. همچنین نقش معاونت استراتژی و توسعه فناوری و واحد پژوهش و فناوری فولاد مبارکه به‌عنوان راهبر این اکوسیستم و پیونددهنده اجزای مختلف، به‌روشنی تبیین شده است.

وی افزود: در کنار این ساختار درون گروهی، اکوسیستم فناوری استان اصفهان و کشور نیز مورد توجه قرار گرفته است. خوشبختانه در اصفهان زیرساخت‌های بسیار مناسبی وجود دارد و شرکت‌ها و بازیگران توانمند و مطرحی در این حوزه فعال هستند. در همین راستا، جلسات متعددی با شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان و مجموعه دانشگاه‌های استان اصفهان و برخی دانشگاه‌های کشور برگزار شده تا چگونگی هم‌افزایی این اکوسیستم و قرار گرفتن اجزای مختلف آن در کنار یکدیگر برای تحقق راهبرد فناور شدن فولاد مبارکه به‌صورت عملیاتی طراحی شود.

حرکت به سمت تولید دانش فنی در صنعت فولاد

مدیر پژوهش و نوآوری فولاد مبارکه در پایان تأکید کرد: مجموعه این اقدامات، از پژوهش دانشگاه‌محور تا نوآوری، سرمایه‌گذاری فناورانه و ساماندهی مالکیت فکری، با هدف تبدیل فولاد مبارکه به یک بازیگر راهبر در اکوسیستم فناوری و حرکت پایدار از مصرف فناوری به تولید دانش فنی در حال پیگیری است.

تحقق ۹۶ درصدی برنامه تولید در فولاد سنگان

به گزارش روابط عمومی، شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان (SMIC) با انتشار گزارش عملکرد دیماه ۱۴۰۵، بار دیگر بر نقش محوری خود در تکمیل زنجیره ارزش فولاد کشور تأکید کرد. این گزارش که بازتابی از انضباط عملیاتی و مدیریت بهره‌وری در این مجتمع معدنی است، نشان می‌دهد با وجود چالش‌های موجود در صنعت و معدن، روند تولید در هر دو بخش استراتژیک کنسانتره و گندله‌سازی با قدرت تداوم یافته است.

در کارخانه گندله‌سازی، این شرکت با ثبت بیش از ۴۵۱ هزار تن در برابر برنامه ۴۷۰ هزار تنی، به نرخ ۹۶ درصد دست یافت. این موفقیت نشان‌دهنده پایداری در عملکرد تجهیزات و بهینه‌سازی فرآیندهای فنی است که مستقیماً به تأمین پایدار مواد اولیه کارخانجات فولادی کمک می‌کند.

همچنین در کارخانه تولید کنسانتره، تولید بیش از ۳۴۴ هزار تن و تحقق ۹۰ درصدی برنامه، بیانگر تلاش تیم‌های عملیاتی برای رفع گلوگاه‌های تولید و حفظ ظرفیت اسمی در فرآیند تولید است. لازم به ذکر است، مدیران این مجموعه با تأکید بر شعار محوری «تلاش، تولید ایمن، توسعه پایدار»، تصریح کرده‌اند که نگاه فولاد سنگان تنها به اعداد و ارقام تولید نیست. استراتژی فعلی بر مبنای "تولید هوشمند" و "ارتقای ایمنی محیط کار" تدوین شده است تا ضمن کاهش هزینه‌های پنهان، بسترهای لازم برای جهش تولید در ماه‌های آتی فراهم شود. این دستاوردها در اردیبهشت‌ماه، نشان از آمادگی کامل این شرکت برای تحقق اهداف کلان صنعتی در سال جاری دارد و جایگاه فولاد سنگان را به عنوان یکی از بازوهای اصلی تأمین مواد اولیه فولادسازی کشور تثبیت می‌کند.

اخبار فولاد

سال ۱۴۰۴ و واقعیت‌های جدید انرژی در پس‌زمینه صنعت فولاد؛

رشد ۸۶ درصدی نرخ گاز؛ سنگین‌ترین ضربه هزینه‌ای برای فولاد ایران

سال ۱۴۰۴ نقطه عطفی در ساختار هزینه انرژی کشور بود، سالی که با سیاست‌های قیمت‌گذاری مبتنی نرخ‌های جهانی، مرحله تازه‌ای از واقعی‌سازی انرژی را برای صنایع رقم زد. داده‌های رسمی وزارت نفت نشان می‌دهد که در این سال بهای گاز، به‌ویژه برای صنایع بزرگ انرژی‌بر، رشدی کم‌سابقه داشت و این افزایش نه‌تنها در لایه‌های تولید، بلکه در زنجیره ارزش فولاد و پتروشیمی تا صنایع پایین‌دستی به‌وضوح منعکس شده است.

تحلیل آماری تغییرات قیمتی

مطابق جدول رسمی منتشرشده از سوی وزارت نفت، نرخ گاز مصرفی در تمام بخش‌های صنعتی کشور طی سال ۱۴۰۴ با شیب تند صعودی همراه بوده است:

سوخت پتروشیمی‌ها، پالایشگاه‌ها و واحدهای احیای فولاد: از ۷۷٬۴۱۹ ریال به ۱۴۱٬۵۰۹ ریال افزایش یافت، جهشی ۸۲.۷ درصدی در مدت تنها یک سال.

واحدهای تولید فلزات شامل واحدهای کوره بلند: از ۵۸٬۰۶۴ ریال به ۱۰۸٬۲۳۳ ریال رسید، معادل رشد ۸۶.۴ درصدی؛ این رقم بالاترین نرخ افزایش میان صنایع عمده است.

صنایع سیمان: از ۱۹٬۳۵۵ ریال به ۳۵٬۹۶۱ ریال رسیده، یعنی رشد ۸۵.۸ درصدی.

این داده‌ها نشان می‌دهد که هزینه گاز برای فولاد و صنایع انرژی‌بر دیگر نه‌تنها افزایش یافته، بلکه به مرز باز تعریف کامل معادله اقتصادی تولید رسیده است.

فولاد؛ برنده صادرات، بازنده انرژی؟

در قلب این جدول، صنعت فولاد بیش از همه آسیب‌پذیر است. افزایش ۸۶ درصدی نرخ گاز در واحدهای تولید فلزات، تأثیری چندوجهی بر عملکرد مالی شرکت‌های فولادی برجای گذاشت. هزینه گاز در فرایند درون‌زنجیره‌ای تولید فولاد شامل واحدهای احیا مستقیم، ذوب، ریخته‌گری و نورد، حدود ۳۰ تا ۴۵ درصد هزینه کل را تشکیل می‌دهد.

چالش‌های رقابتی و مقایسه منطقه‌ای

فولادایران سال‌ها از مزیت انرژی ارزان نسبت به اکثر تولیدکنندگان جهانی برخوردار بود. کشورهایی مانند ترکیه، هند و عربستان در محاسبه قیمت تمام‌شده، انرژی را با نرخ‌های بالاتری دریافت می‌کردند و این برتری نسبی در هزینه، به برگ برنده صادرات فولادایران تبدیل شده بود؛ اما در سال ۱۴۰۴، با اجرای سیاست جدید وزارت نفت، بخشی از این مزیت از بین رفت. در مقایسه، نرخ گاز صنعتی، با میانگین ۱.۲ تا ۱.۵ دلار به ازای هر مترمکعب در برخی کشورهای منطقه همچنان در سطحی پایین‌تر از ایران قرار دارد؛ در حالی که نرخ اسفند ۱۴۰۴ در ایران، با احتساب نرخ ۱۰۸٬۰۰۰ ریالی (حدود ۲.۵ دلار)، به سطح جهانی نزدیک شده و عملاً صنایع فولادی را در شرایط رقابتی سختی قرار داده است. این نزدیکی به قیمت‌های بین‌المللی از نگاه بلندمدت شاید گامی در جهت اصلاح باشد، اما در کوتاه‌مدت، تضعیف قدرت صادراتی، کاهش حجم فروش خارجی و افزایش فشار بر ارزیابی سود شرکت‌ها را در پی داشته است.

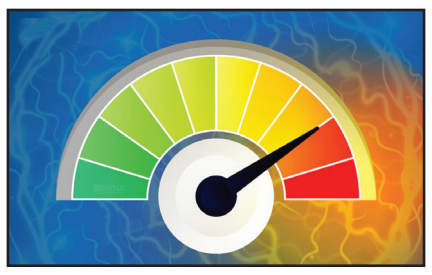

پیامدهای اقتصادی و مالی

افزایش نرخ گاز پیامدهای اقتصادی گسترده‌ای بر حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد دارد:

کاهش نقدینگی واحدهای احیا و ذوب: افزایش هزینه‌های جاری، بخشی از سرمایه در گردش واحدها را بلعیده و امکان سرمایه‌گذاری مجدد در نوسازی تجهیزات را محدود کرده است.

افزایش قیمت تمام‌شده محصولات پایین‌دستی: صنایع خودروسازی، لوازم خانگی، و پروژه‌های عمرانی به‌طور مستقیم از این رشد قیمت فولاد ضربه می‌خورند.

فشار تورمی در بخش سرمایه‌گذاری ملی: رشد قیمت فولاد موجب افزایش بهای زیرساخت‌ها، تجهیزات و پروژه‌های عمرانی شده است.

تغییر رفتار سرمایه‌گذاران: بسیاری از واحدهای بزرگ فولادی به سرمایه‌گذاری به‌منظور خوداتکایی انرژی (ساخت نیروگاه‌های اختصاصی و تولید گاز صنعتی) فکر می‌کنند تا در برابر نوسانات آینده مصون باشند.

راهکارهای تعدیل و سازگاری

متخصصان حوزه انرژی معتقدند که عبور از مرحله شوک کننده سال ۱۴۰۴، در گرو اتخاذ سیاست‌های جبرانی و برنامه‌ریزی هوشمندانه در سال جاری (۱۴۰۵) است. برخی راهکارهای پیشنهادی عبارت‌اند از: ارائه معافیت‌های مالیاتی برای صنایعی که در طرح‌های کاهش مصرف یا بازیافت گاز مشارکت می‌کنند؛ تسهیلات بانکی ارزان‌قیمت برای سرمایه‌گذاری در فناوری‌های بهره‌وری بالا و نوسازی تجهیزات قدیمی؛ توسعه نیروگاه‌های اختصاصی فولادی با استفاده از سیکل ترکیبی و گرمای بازیافتی کوره‌ها؛ تقویت مشوق‌های صادراتی برای جبران بخش از هزینه انرژی در صادرات شمش و محصولات نوردی؛ همکاری میان وزارت نیرو و وزارت نفت برای ساماندهی قیمت انرژی در قالب نرخ ترجیحی برای صنایع پایه راهبردی.

درس‌های سال ۱۴۰۴ برای فولاد ۱۴۰۵

سال ۱۴۰۴ را می‌توان سال باز تعریف نسبی اقتصاد انرژی ایران دانست؛ دوره‌ای که با افزایش متوسط بیش از ۸۰ درصدی نرخ گاز، واقعیت‌های تازه‌ای را به صنایع تحمیل کرد. اگرچه اصلاح قیمتی برای پایداری بودجه انرژی و کاهش اتلاف ضروری است، اما اجرای آن بدون ابزارهای حمایت صنعتی، موجب فشار حداکثری بر تولید شد. اکنون که به سال ۱۴۰۵ پا گذاشته‌ایم، اولویت سیاست‌گذاران باید تثبیت نرخ انرژی و حمایت از تکنولوژی‌های کارآمد در صنایع فولادی باشد.

نعت فولاد ایران با ظرفیت بالای تولید، نیروی انسانی متخصص و موقعیت جغرافیایی ممتاز، هنوز توان بازگشت دارد؛ مشروط بر آنکه سیاست‌های انرژی، از یک ابزار هزینه‌زا به یک محرک رقابت‌پذیری تبدیل شود. اگر اصلاح مالی، بهینه‌سازی مصرف و تسهیل صادرات به شکلی هماهنگ پیش رود، افزایش نرخ گاز ۱۴۰۴ می‌تواند نه یک بحران، بلکه آغاز دوره‌ای تازه از بلوغ صنعتی و بازآرایی راهبردی در اقتصاد فولاد ایران باشد.